

ri narodne umetnosti. — To mu bodi važna naloga.

Poleg te pa naj vrši še drugo: razvija naj se na podlagi opazovanja domače narave in zajema naj iz nje svoje motive za risanje po naravi in za snovanje nove ornamentike po motivih iz narave. Tu pa je treba učitelju pomoči in v tem obziru naj mu služi poleg zgoraj omenjene zbirke vzorno češko delo: »Jos. Jar. Filipi: Plošna stylisace dle přírody. Díl I. S 256 obrázky v tekstu a 8 barevnými tabulkami. Spisů »Dědictví Komenského« čislo 142. Cena 6 K. V Praze 1912. — Nákładem »Dědictví Komenského«. Čehi nam smejo biti tu zgled. — Na IV. mednarodnem kongresu za umetniški pouk, risanje in vporabno umetnost v Draždanih leta 1912. se je odlikoval njihov oddelek po originalnosti ornamentalnih proizvodov. Prekosil je Dunaj in marsikatero drugo šolo, zlasti s šolo profesorja Beneša, ki je vzbudila veliko pozornost zastopnikov celega civiliziranega sveta.

Omenjeno risarsko delo nam kaže v teoriji in praksi, kako je postopati pri ploskovni stilizaciji po naravi. — Pripočeno bodi vsakemu učitelju, zlasti pa še učiteljem risarjem na obrtnih šolah. Našel bode v njem vporabljeno našo flo-ro, kajti avtor njegov stoji sedaj ob soški fronti in če ima priliko odložiti našo domovino čuvajoč meč, tedaj ga zamenja s svinčnikom in čopičem in snuje ornamente za II. del svoje ornamentike, ki bode šele izšel.

Iz tega dela more se učiti učitelj teorije, kako je ravnati v ornamentiki z naravo, iz zbirke narodnih okraskov pa, ki jo bode izdal naš rojak, naj se navduši za lepoto teh ornamentov in popolnosti naj svojo tvornost v smeri umetnosti narodne ornamentike. Tako bode čuval to, kar nam je drago: naše narodno bistvo! — In deloval bo v zmislu »svobodnega razvoja svojega naroda«, ki nam ga jamči mir.

Naš vladar o šoli.

Nemški listi so prinesli poročilo o razgovoru cesarja Karla z učiteljem meščanske šole in poslancem Francem Rotterjem, ki ga je imel pri svojem zadnjem bivanju na Tirolskem. Cesar je vprašal poslanca: »Kakšen je vaš poklic?« »Jaz sem učitelj na meščanski šoli, Veličanstvo«. Cesar: »Ali je mogla biti vaša šola v vojni dobi odprta?« Poslanec Rotter: »Da, Veličanstvo, ker so bila dovoljena najpotrebnejša oproščanja«. Cesar: »Je to tudi bistven javni interes, da bi se šolski pouk brez prekinjenja vršil. Izdane so bile tudi tozadevne naredbe«. Poslanec Rotter: »Poleg nadaljevanja s poukom je glavno vzgojiteljsko delovanje, ki ga mora šola razviti, da zavrta nedostatek očetovske avtoritete«. Cesar: »Čisto res! Žalibog se pogrešajo očetje na vseh straneh. Naši sovražniki pa še nečejo narediti konca!«

Praznovanje prvega maja.

Po vsej Avstriji je prvega maja letos po preteku treh let zopet počivalo delo; delavstvo je imelo ta dan zopet svoj praznik. Socialna demokracija je porabila prvi maj v to, da je priredila po vseh večjih industrialnih krajih shode, na katerih so se dostojno in resno vršile manifestacije za svetovni mir po sedanjih grozovitih, krvavih vojni. Časopisi poročajo, da so se shodi vršili v najlepšem redu ob veliki udeležbi. In to ni čuda. Saj se je manifestiralo na shodih za mir, ki ga vsa ljudstva v ljubljenskim cesarjem Karlom na čelu tako iskreno žele in hrepene po njem! Na shodih so bile soglasno in z velikim odobravanjem sprejete resolucije, ki se izrekajo za skorajšnji mir med narodi. Iskreno želimo, da bi prizadevanja po miru socialne demokracije imela popolen uspeh in da bi se kmalu uresničile želje, ki so bile izrečene prvega maja po vsej širni Avstriji!

Iz naše organizacije. Štajersko.

Iz »Zveze slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem«. Do danes smo dobili komaj iz 3 okrajev poročila od podpisanih vojnih posojilnih, za katera smo prosili v 4. številu. »Učit. Tovariša«. Kje so drugi okraji? Odbori učiteljskih društev naj skrbijo, da pride zopet nekaj življenja v naše vrste; snovi za razne razprave in perečih vprašanj je dovolj. Ali bi ne bilo umestno, da prirede društva vsaj po eno zborovanje ter preprečijo, da nam posa-

mezniki ne zaspijo za vedno. Seveda so zborovanja v zvezi s stroški, a mi smo itak vajeni žrtvovati se.

Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer ima v četrtek, dne 10. maja t. l. ob 10. uri predpoldne pri Sv. Juriju občni zbor s sledečim vzporedom: 1. običajna poročila; 2. volitve; 3. aktualna stanovska in pedagoška vprašanja; 4. slučajnosti. Pričakujemo, da se zopet po dolgem času vidimo vsi!

Kranjske vesti.

—r— **Tovariš Janko Leban**, šolski voditelj v p. v Bukovici nad Škofjo Loko, je opasno obolel želimo zaslužnemu delavcu na kulturnem polju, da krepka njegova telesna konstitucija premaga trdovratno bolezen. da bo še doigo lahko užival po trudapolnem življenju zasluženi pokoj in izvil vse nčrte, ki jih ima zasnovane! Anton Foerster starosta naših skladatelj, je ravno napisal Lebanovi pesmi »Straža ob Adriji« plamenč naprev za možki in mešani zbor. Prav bi bilo, da ta skladba kmalu izide, da bomo mogli z navdušeno pesmijo po končani vojni stopiti v lepšo bodočnost, ki se obeta našemu narodu tudi ob bregovih sinje Adrije.

—r— **Vojne draginjske doklade učiteljstvu**. Na podlagi tozadevnega pooblastila deželnega odbora je deželni glavar s 1. majem t. l. nakazal učiteljstvu enkratno draginjsko doklado v isti izmeri kakor zadnji pot.

—r— **Učiteljske petletnice**. Učiteljstvo nekaterih okrajev se pritožuje, da jako pozno dobiva nakazila za starostne doklade vsesih šele čez pol leta ali še kasneje. Ako kedaj velja pregovor »da dvakrat da, kdor hitro da«, velja gotovo v sedanjih časih, ko nas neznozna draginja tako tare. Upamo, da bodo merodajni faktorji radi vpoštevali te želje, vsaj ga ni delavca, ki bi rad pol leta čakal na svoj zaslužek.

—r— **Iz ljudskošolske službe**. Zolija Miklavčičeva je imenovana za začasno učiteljico pri Sv. Križu pri Kostanjevici; za suplentinjo sta imenovani Ana Kraševčeva v Ambrusu in Ana Koščeva na osemrazredni deški ljudski šoli v Spodnji Šiški; za suplentinjo na c. kr. vadnici v Ljubljani je imenovana izprašana učiteljica Adela Zajčeva; za suplentinjo sta namrečeni Silva Šušteršičeva na Jesenicah in Ernestina Gospodaričeva v Brezjah; učiteljici Mariji Zupančič—Uršičevi je poverjeno začasno vodstvo ljudske šole v St. Vidu nad Vipavo, suplentinji Gabrieli Balančevi pa začasno vodstvo ljudske šole v Budanjah; obolelo učiteljico Olgo Jonketovo v Kočevju nadomešča suplentinja Marija Jurmanova.

—r— **Ljudsko šolstvo v Ljubljani v šolskem letu 1916/17**. Število javnih ljudskih šol je 13, 7 deških, 5 dekliških in 1 mešana. Vse šole imajo 78 razredov in 28 vzporednic. Te šole obiskuje 7172 otrok, in sicer: 3581 dečkov in 3591 deklic. Število soloobiskujočih otrok je naraslo od lani za 590, to pa zaradi tega, ker obiskuje mestne šole 650 begunskih otrok. Na ljubljanskih mestnih šolah poučuje 116 učiteljev in učiteljic; 11 izmed njih ima izpit za meščanske šole, 8 učiteljic in 3 učitelji. 15 poizkusnih kandidatov poučuje na ljubljanskih šolah. Seveda je pouk tudi letos omejen, ker je več šolskih poslopj zasedlo vojaštvo.

—r— **Pri preizkušnjah usposobjenosti na c. kr. učiteljski v Ljubljani** od 13. do 20. aprila so bili aprobeirani: I. za meščanske šole s slov. in nem. učnim jezikom: Arselin Marija, def učiteljica v Ljubljani (I. skup., z odliko); II. Dekleva Dragica in Kokalj Marijana, abiturientki m. d. liceja za francoščino, prva za šole s slovenskim, druga za šole s slov. in nem. učnim jezikom; III. Zdošek Rozalija (S. M. Serafina), v. uč. na zas. učiteljski v Mariboru za pouk v violini na mešč. šolah s slov. in nem. učnim jezikom; IV. za ljudske šole s slov. učnim jezikom: Sever Marija (S. Kazimira), pom. uč. na zas. ljudski šoli šolskih sester v Celju; V. za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Rant Franč, prov. učitelj pri Sv. Petru v Ljubljani; Bajuk Josipina, prov. uč. v Sp. Šiški; Dekleva Ivana, supl. v Sori; Gradišnik Hermina, supl. v Celju; Hočevar Kristina, supl. v Novem kotu; Hrovat Rafaela, prov. uč. na Selu; Jesih Marija, supl. v Trbovljah (Vode); Jurca Albina, supl. v Šmihelu; Jurdana Marija, prov. uč. na lrv. šoli v Pazinu; Knapič Marija, prov. uč. v Repnah; Komljanec Alojzija, supl. v Škofljani; Koncilja Agneza (s. Imelda), prov. uč. v Mekinjah; Kovač Albina, supl. na Ubelskem; Kovač Ana, prov. uč. v Zatičini; Kramarič Ivana, prov. uč. v Dvoru; Kunaer Franciška, prov. uč. v Polhovem gradu; Lilleg Marjeta, prov. uč. v Kovorju; Lombard Angela, supl. v Zalogu; Mrak Franciška, supl. v Trziču; Muck Eliza, prov. uč. na nem. lj. šoli v Vevčah; Pavlič Stefanija, supl. v Šmartnu pri Kamniku; Perko Julija, prov. uč. v Kostelu; Peternelj Pavla, prov. uč. v Škofji Loki (z od-

liko); Petrič Ida, supl. v Zg. Šiški; Plevel Marija (s. Magdalena), prov. uč. v Mekinjah; Plhak Marija, prov. uč. v Slivnici pri Celju; Punčuh Marija, supl. v Vipavi; Rančigaj Julija (s. Evgenija), prov. uč. na lj. š. šolskih sester v Celju; Rogar Kristina, suplentinja na Dobravi; Sturm Kristina, supl. v Vrhpolju; Sušnik Franciška, prov. uč. v Škofji Loki; Sušnik Olga, supl. v Sromljah; Silovinc Berta, prov. uč. v Boštanju; Šuštaric Tereza, supl. v Koprivniku; Vodišek Olga, supl. na Viču. — Dve kandidatki za meščanske in dve za ljudske šole sta med skušnjo odstopili; tri kandidatnje za ljudske šole so bile reprobirane.

—r— **Razpis ustanov**. C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko razpisuje tri ustanove bivšega »Društva za vrtnarstvo« v znesku po 7216 K. Pravico do teh ustanov imajo ljudskošolski učitelji, ki imajo lepe šolske vrte in se prav posebno bavijo s sadjarstvom. Dalje razpisuje c. kr. deželni šolski svet za Kranjsko šest Fran Metelkovih ustanov po 8040 K. Pravico do teh ustanov imajo kranjski ljudskošolski učitelji, ki so pošteti, vneti za svoj poklic in marljivo goje slovenščino. Rok za vlaganje prošelj za eno teh ustanov je 31. maj 1917.

Štajerske vesti.

—š— **Odtikovani** je z nova in sicer z Signum laudis z meči nadučitelj v Šmartnu pri Slov. Gradcu, Peter Jankovič, poročnik v r.

—š— **Učiteljski ima Štajersko sedem**. V Gradcu so 4 učiteljski, 2 državni, 2 zasebni; v Mariboru pa jih je troje: 1 državno, 1 deželno, 1 zasebno. — Zavsem je dvoje moških, 5 pa ženskih.

—š— **Otroških vrtcev** je na Štajerskem 67. Od teh pripada Gor. Štajerju 15, Sred. Štajerju 22 (Gradec sam jih ima 13), a Spod. Štajerju 30; med temi jih je v Mariboru 6, v Celju pa 3.

—š— **Samosvoja mesta na Štajerskem in njih ljudsko šolstvo**. — Samosvoja mesta na Štajerskem t. j. taka, ki imajo lasten statut, so: Gradec, Maribor, Celje in Ptuj. Imajo svoje mestne šolske svete, katerih delokrog je enak onemu okrajnih šolskih svetov. — Gradec ima 11 meščanskih šol z 69 razredi ter 28 ljudskih šol z 225 razredi. Maribor šteje 2 mešč. šoli s 16 razredi in 8 ljudskih šol z 51 razredi. V Celju je 1 meščanska šola s 5 razredi, pa dvoje lj. šol z 20 razredi. (Deželna deška mešč. šola je podrejena dež. šol. svetu, a obe okol. lj. šoli sta podrejeni okr. šol. svetu.) Ptuj ima 1 meščansko šolo s 4 razredi in 3 ljudske šole s 16 razredi.

Tržaške vesti.

—t— **Otvoritev slovenskega in nemškega otroškega vrtca**. Cesarski komisar naznanja: V sredo 9. majnika t. l. se otvorita v novem občinskem šolskem poslopju pri Sv. Vitu (ulica Calvola) slovenski in nemški otroški vrtci. V ta dva občinska zavoda se bodo sprejemali otroci obeh spolov, ki so dopolnili tretje, a še niso prekorčili šestega leta. — Vpisovanja se bodo vršila pri vodstvih obeh zavodov 5., 7., 8. in 9. majnika od 9. dop. do 12. op. Pri vpisovanju je treba predložiti krstni list otroka, izpričevalo o cepljenih kozah ter zdravniško izpričevalo o zdravju obeh. — Da se olajša pristop onih otrok, ki bodisi radi nezadostne starosti ali kakega drugega vzroka ne bi mogli biti sprejeti tekom gori omenjenega roka, se bodo vršila vpisovanja tudi prve tri dni vsakega meseca od 9. dop. do 12. opoldne. Učiteljice, ki so usposobljene za poučevanje na otroških vrtcih s slovenskim in nemškim učnim jezikom in bi hotele biti nastavljene na omenjenih dveh občinskih zavodih, naj se tekom 4. majnika t. l. predstavijo predstojniku šolskega oddelka na tukajšnjem magistratu ter prinesejo s seboj šolska izpričevala in druge potrebne dokumente.

Splošni vestnik.

Novi ferialni dnevi. Naučno ministrstvo je določilo naslednje nove ferialne dneve: dne 4. novembra — cesarjev god; — dne 27. aprila cesaričin god; — dne 9. maja cesaričin rojstni dan. Cesarjev rojstni dan dne 17. avgusta se praznuje v velikih počitnicah.

Poizkusnih kandidatov ne bo več. Naučno ministrstvo je odredilo, da se s prihodnjim šolskim letom poizkusne učiteljske kandidatke nič več ne pripuščajo k šolski praksi. One poizkusne kandidatke, ki so bile v letošnjem šolskem letu 1916/17 dodeljene šolam v to svrhu, dovrše svoj tečaj, novih kandidatov ne smejo več nametšati. Jako odobravamo to odredbo, ker se je institucija poizkusnih kandidatov že silno razširila po kranjskih šolah, pa ne v njih prospelj in napredek.

Razgled.

Avstrijski državni zbor — sklican. S cesarskim patentom z dne 26. aprila 1917. je sklican avstrijski državni zbor na 30. maj 1917. Prva seja se vrši tega dne ob 11. uri dopoldne. Veliko veselje in najlepše nade v boljšo bodočnost so zavladale zaradi oživljenega ustavnega življenja v Avstriji, in vsi narodi in večina političnih strank stavijo mnogo upanja v to zasedanje. Da bi le ne bili neprijetno iznenadeni in razočarani.

Iz Linca se poroča: Zgornjeavstrijski deželni odbor je zvišal temeljno plačo za ravnatelje meščanskih šol za 2500 K, za strokovne učitelje za 2400 K, za učitelje I. razreda na 2000 K, za učitelje II. razreda na 1600 K, za učiteljice ročnih del na meščanskih šolah na 1200 K. Čisto nov način je uvedba doklad iz rodbinskih ozirov, ki jo je sklenil deželni odbor. Doklade znašajo pri oženjenih in vdovcih 200 K, in če imajo več kot 2 otroka 400 K.

Nemška višja trgovska šola v Celovcu. Trgovska in obrtniška zbornica v Celovcu se je izrekla za ustanovitev nemške trgovske višje šole, ki bi naj bila namenjena Koroški, Trstu, Istri in Kranjski. Trdijo, da mora taka šola biti v Celovcu, ker je Celovec, kakor je izjavil podžupan Rach, najjužnejše mesto (?) in pa, kakor je dokazoval poslanec Dobernig, ker se tudi Slovenci pečajo z mislijo, ustanoviti take šole in razvijajo veliko organizacijo, v kateri hočejo združiti ves avstrijski jug s Trstom vred. Poleg celovške trgovske akademije je pa zagovarjal poslanec Dobernig tudi ustanovitev nemške višje trgovske šole ne toliko za Nemce, temveč za — Albance, Grke, Srbe in Turke.

Znani nemški hujskač — poslanec Wolf zagovarja načelo, da izvoljeni narodi smejo druge tlačiti, s tem toraj popolnoma zagovarja srednjeveški — »Standrecht«. To nas tudi spominja na požrešnega volka v hosti, ki davi in trga uboge nedolžne ovce ali vsaka krivica se maščuje in krivičnik dobi prejalislej zasluženo plačilo.

Načrt za avtonomijo Galicije. Poljski klub je sestavil načrt za avtonomijo Galicije ter ga izročil centralni vladi.

Avtonomija dežele naj obsega v legislativnem oziru sledeče zadeve: Finančna, prometna, obrtniška, sanitetna vprašanja, določbe glede domovinskega prava, organizacijo visokega, srednjega in ljudskega šolstva, kazensko, policijsko in civilno pravo, trgovsko in montansko pravo, organizacijo sodnih in upravnih oblasti, tiskovno in društveno pravo. Kot temeljni zakoni naj veljajo tudi za Galicijo avstrijski državni osnovni zakoni.

Glede zadev, ki ostanejo ostalim avstrijskim deželam in Galiciji skupne, je kompetenten avstrijski državni zbor, v katerem pošilja gališki zakonodajni zbor svoje delegate. Ravno tako voli gališki zakonodajni zbor zastopnike Galicije v avstro-ogrsko delegacijo iz svoje srede.

Gališki zakonodajni zbor obstoja iz senata in deželnega zbora. Ta šteje 166 poljskih in 62 rusinskih poslancev, izvoljenih na podlagi splošne in enake volilne pravice. V narodno mešanih kmetiških okrajih je uvesti narodni kataster in sistem dveh mandatov, v mestih pa proporcionalni sistem z listami. Zenske s akademično izobrazbo in one, ki vršijo javno službo, smejo volilno pravico osebno izvrševati. Senat šteje 130 do 140 članov. Pripadajo mu: 1. v deželi prebivajoči člani cesarske hiše, 2. dosedanj virilisti gališkega deželnega zbora (13), 3. rektor bodoče montanistične visoke šole, lvovski in krakovski župan, eden zastopnik židovstva, 4. 45 delegatov veleposestva, 5. po 3 delegati lvovskega in krakovskega občinskega sveta ter lvovske in krakovske trgovske zbornice, 1 delegat trgovske zbornice v Brodih, 6. od cesarja imenovani člani avstrijske gosposke zbornice. Poljaki in Rusini tvorijo v deželnem zboru vsak zase narodno kurijo. Predsednika volita obe kuriji skupaj, vsaka kurija pa po enega poepredsednika. Predsedništvo senata imenuje cesar.

Upravo dežele vodi od cesarja imenovana vlada s kanclerjem na čelu. Kancler mora biti član deželnega zbora. Agende vlade so razdeljene v 6 resortov (finance, prosveta, promet, justica, poljedelstvo, trgovina in obrt), katerim načelujejo državni tajniki. Kancler ima pravico se udeleževati sej ministrskega sveta, v katerem ostane tudi še naprej gališki minister. Višje uradnike imenuje cesar na predlog deželne vlade, nižje pa deželna vlada sama.

Kot najvišje sodne instance se ustanovijo: najvišje sodišče, državno sodišče ter državni svet, ki posluje kot upravno in državno sodišče.

Dežela se razdeli v posamezne upravne pokrajine, katerim načelujejo pokrajinski predsedniki. O gospodarskih in kulturnih zadevah pokrajine sklepa pokrajinski svet. V pokrajinah, kjer šteje narodna manjšina najmanj 15% se uvede kurialni sistem.

Mesta z več kot 100 000 prebivalcev tvorijo posebne upravne celote. Pokrajina je razdeljena v okraje, katerim načeljujejo okrajni glavarji.

Tem so izročene tudi vse agende takozvanega prenešenega občinskega delokroga. Občinske oblasti upravljajo le občinsko premoženje, nazirajo blagotvorne in kulturne organizacije in izvršujejo del lokalne policije.

Uradni jezik je poljski. Kjer pa prebiva vsaj 10% Rusinov, tam morajo oblasti poslovati dvojezično. Rusini dobe svojo univerzo. V vsaki občini, kjer je najmanj 40 rusinskih otrok, se mora ustanoviti rusinska ljudska šola. V narodnih rusinskih zavodih je rusinski jezik tudi notranji uradni jezik. Pokrajinski in okrajni zastopi si določijo sami razpravni jezik. Razpravni jezik deželnega zbora in senata je poljski, toda rusinski člani imajo iste jezikovne pravice, kakor so jih imeli dosedaj v gališkem deželnem zboru Vloge na cesarja se pošiljajo v poljskem in nemškem jeziku.

Nemščina ostane notranji službeni jezik pri železnicah, domobranstvu in orožništvu. V nemškem jeziku se vrši tudi dopisovanje galiških oblasti z vojnim ministrstvom vojaškimi uradi ter oblastojami in uradi ostalih avstrijskih dežel.

Z deželnimi dohodki razpolaga dežela, ki prispeva k skupnim stroškom Avstrije posebno kvoto. Stroške za gospodarsko obnovo Galicije po vojni pa plača cela država (Poljaki računajo, da bo treba za to najmanj 1 milijardo).

Poljski elaborat vsebuje konečno podrobni načrt za organizacijo uradov ter predloge za pripravljalne in brehdne odredbe.

Seveda je do uresničenja tega na jako široki avtonomni podlagi sesiaavljenega načrta še dolga, dolga pot.

Iz poslednjih dejanj ruskega carja Nikolaja. Casobisi poročajo, da je bilo eno poslednjih dejanj odstavljene ruskega carja Nikolaja to, da je oprostil učitelje od vojaške službe.

Ruski emigranti se vračajo v domovino. Petrograjska brzozjavna agentura javlja, da je nova ruska vlada že proti koncu meseca marca obvestila vsa ruska zastopstva v inozemstvu, da morajo vsem ruskim emigrantom dati potne liste za povratek v domovino. V slučaju potrebe je ruska vlada naročila svojim zastopstvom, naj podpro dotične emigrante z denarjem. Ta naredba je izdana za vse emigrante, naj so kateregakoli političnega prepričanja. Vsaka taka odredba je dokaz, kako zmago sta z rusko revolucijo dosegli pravičnost in svoboda.

Latinita na Japonskem. Japonska vlada hoče uvesti v vse šole in javne urade latinsko pisavo, da z njo olajša pojmovne znake japonskega jezika. Izkušnja dokazuje, da so sedanji japonski pojmovni znaki pretežki.

Književnost.

Gustave Flaubert: Tri povesti. — Preprosto srce. — Legenda o svetem Julijanu Strežniku. — Herodijada. — Posloven Oton Župančič. — Izdala in založila „Omladina“ 1917. — Tiskala „Učiteljska tiskarna.“ — Str. 146. — Cena: broš. 2.50 K., eleg. vez. 3 K. — Elegantna knjiga po obliki, najokusnejše izdelana glede na tisk, papir in vez ter z ozirom na to skromno nizka po svoji nakupni ceni, ne zadovoljuje pa svoji vsebini. Imena pisatelja in prevajalca obetata več, zato razočaran položaj knjigo iz rok. — „Preprosto srce“ ugaja najmanj. Polno besed, ki malo povedo. Naj bi kdo naših napisal kaj takega, bi mu naši oficialni kritiki ne privoščili dobre besede! Zakaj mi smo na srečo radikalnejši proti sebi nego proti tujemu blagu, posebno če velja nezakupno povest opleniti vsake cene, najsi se to zgodi z orožjem laži ali pa s pomočjo smešenja in sirovosti! Moški in resnicoljubni smo v besedah, pa bi bilo bolj in značajnejše, da smo taki v dejanjih! Potem bi tudi besedam verjeli! „Legenda o svetem Julijanu Strežniku“ zadovoljuje najbolj, posebno v zadnjem delu sega do živcev z mogočno silo. — „Herodijada“ moti z obilico imen in oseb, ki ne veš o njih, čemu so in kaj hočejo. Zgodovinska slika napravljiva vtisk, kakor da je ekscerpt široko zasnovanega dela, ki se je v naglici skrčilo v tesne konture. Flaubert sem ali tam — brez teh tih povesti bi ne bili ubožnejši! — Posameznosti v opisih in očrtih nas dvigajo s svojo umetniško silo, a niso tolike posebnosti, da bi v svoji literaturi ne imeli nič podobnega, če ne lepšega. Seveda žari ta lepota tudi iz prevoda, ki je pa zgrajen na posebnih pravilih o rabi ločil, kar bodi omenjeno mimogrede. Idealnemu in požrtvovalnemu založništvu želimo ob izbiri prevodov srečnejše roke. Delo in strošek bosta ista, a uspeh plemenite namere bo večji. Naj se ozre tudi na severno stran! Tam je več lepote, nego si mislimo.

R. „Pisanice“ v naši mladinski književnosti. Sedaj, ko je tudi Andrej Rapè izdal svoje „Pisanice“, ki smo jih ocenili v zadnji številki, bo zanimalo prijatelje naše

mladinske književnosti, da je to že tretja zbirka pesmi za mladino istega naslova. Prve „Pisanice“ je izdal E. Gangl l. 1896. v Gaberščkovi „Knjižnici za mladino“, druge „Pisanice“, Otona Župančiča pesmi za mladino, je založil Schwenner v Ljubljani l. 1900, tretje „Pisanice“ pa so Rapètove, ki jih je sedaj izdalo „Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta“ kot VI. zvezek Rapètovih mladinskih spisov. — Zanimivo je, kako si naši mladinski pesniki izposojajo naslovna imena svojim pesniškim zbirkam, če hočejo že s prvo besedo povedati, da žele slovenski mladini nekaj posebno lepega pokloniti v dar.

Risanje. Metodičnih knjig za risanje na ljudskih šolah je izšlo mnogo, dobrih in manj dobrih, a med najboljše smemo prištevati to, ki je te dni izšla v založbi »Schulwissenschaftlicher Verlag A. Haase« v Pragi pod naslovom: »Das Zeichnen in der Volksschule, Anleitung für die Hand des Lehrers, angelehnt an die neuen österreichischen Zeichenlehrpläne«. To delo je spisal priznani odlični strokovnjak, profesor ljubljanskega c. kr. učiteljskega F. Sucher. Na podstavu lastnih mnogoletnih izkušenj kot učitelj risanja je podal avtor učitelstvu metodiko, ki mu bo izborna služila pri težavnem pouku v risanju. Težavnem ga imenujem že zato, ker je le malo učiteljev, ki si vedo nove učne načrte pravilno tolmačiti, in težavnem tudi zato ker ni vsakemu učitelju že iz narave dano po vse obvladati tudi ta predmet. Učitelju, zlasti začetniku pa, ki bo to delo pazljivo prečital, bo pouk zelo olajšan. Avtor sicer ne vsiljuje svoje metode nikomur, in s sestavo tega dela tudi ni imel tega namena, saj povdarja to v uvodu sam; njegov namen je bil le dovesti učitelja, ki se je z njegovo metodiko docela seznanil, do možnosti, da si na tej podlagi zlahka ustvari svojo lastno metodo in sestavi podroben učni načrt, ki je primeren razmeram šole, na kateri točasno službuje. Le z dobro metodo je mogoče tudi v tem važnem predmetu doseči zaželjene uspehe in pa uspehe, ki odgovarjajo novim predpisom.

Prof. Sucherjevo delo sestoji iz dveh delov. Prvi del, ki je pravkar izšel, obravnava tvarino, predpisano za prvih pet šolskih let, drugi del, ki izide pozneje, pa obsega tvarino za ostale tri šolska leta. Posebno dobro jo je pogodil avtor s tem, da obravnava v prvem delu tudi pouk v risanju na enoindvorazrednicah, na katerih se vrši pouk razdeljen.

Glede tvarine, ki jo je predelati v posamičnih šolskih letih v posamičnih mesecih, bode učitelstvu izborna služilo zadnjih osem tabel, na katerih je le-ta po času urejena in upodobljena z različnimi zgledi (risbami) v črnem in tudi barvnem tisku.

Knjiga (I. del) obsega 144 strani z 217 risbami, natisnjenimi med tekstom in pa 10 tabél ter stane nevezana K 6.—, vezana K 7.20. Oprema knjige je vredna vse pohvale.

S tem delom si je pridobil prof. Sucher obilo zaslug. Zeleti je le, da si nabavi vsak učitelj, vsaka učiteljica, to delo ali pa preskrbi, da si ga umisli vsaka šola za svojo učiteljsko knjižnico. A. Sič.

Pedagoški in znanstveni list Popotnik prinaša v letošnji 2. številki vsebino: Pavel Flerè: O bodoči vzgoji, J. Baukart: J. Ruskin o nalogah in vzgoji ženstva, Dr. L. Čermelj: Slovniški problemi v matematiki, Dr. Ivan Lah: Pater Hipolit in njegov „Orbis pictus“. (Dalje), Drago Hudè: Solstvo v Srbiji. Iz šolskega dela: Analiza šolskih spisovnic. Slovnost: Ocene. — Književne novosti. Razgled: Kultura. — To in ono.

Naš mladinski list Zvonček ima v letošnji 4. številki bogato in jako zanimivo vsebino: Jos. Vandot: Veter — pastirček. (Pesem.), Morje. (Slika.), Ivo Trošt: Velikonočno jutro. (Povest), Jakob Dimnik Santa Zita. (Slika.), Fr. Rojec: Na razpotju. Enodejanka s petjem. (Konec), Stric Pavel: Z delom se učimo. (Dalje.), Jos. Vandot: Deček in oljka. (Pesem.), Stric Tine: Čudovite živali iz pradavnih in današnjih dni. (S podobami.), Pouk in zabava, Količek gospoda Doropoljskega.

„Ljubljanski Zvon“ ima v aprilovem zvezku sledečo vsebino: Fran Albrecht Azurni zvon. V spominsko knjigo. — Alojz Kraigher: Mlada ljubezen. — Emil Leon: Cvetje v Jeseni. — Eino Leino = dr. Ivan Prijatelj: Lapsko leto. — K. D. Baljmont = dr. Ivan Prijatelj: Brezblednost. — Dr. Ivo Sorli: Mirakelj. — Marija Kmetova: Nekaj besed. — Vida Jerajeva: Balada. Alojzij Gradnik: Rabindranat Tagore: Gitanjali. — Ante Debeljak: Emil Verhaeren. Juani Aho = Ante Debeljak: Prezrela deca. — Listek: O. Ž.: Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino. — O. Ž.: Tiskovna Zadruga v Ljubljani. — Dr. L.: Hrvatska Njiva. Rudolf Binter: Novejši stenografski pojavi v Slovincih. J. Š.: † Rajko Perušek. — Č.: Slovenska pesem v nemškem prevodu. A. Debeljak: Slišanje barv. Kaj prevajamo.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Prvo četrtletje je že za nami, a mnogo, mnogo naročnikov še ni poravnalo letošnje naročnine.

Zato nujno in lepo prosimo, naj se nas spomnijo in poslužijo let. I. št. priložene položnice, ker imamo tudi mi obveznosti do tiskarne. Zlasti naj se spomnijo lista ob prejemu draginjske doklade.

Upravništvo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

K. v T. Za naš list je zadeva končana. Napadeni je imel zadnjo besedo. I. S. v R. V nas je dvojna mera neznan pojem, ker se godi vse po pravici in resnici. Zato niti za naslov nečemo napisati teh dveh besed. Li nisi vedel tega? Fr. S. v S. Ne razburjajmo duhov, ker bi itak nič ne pomagalo! Zastavi svoje spretno pero za druge razprave, vsaj imamo toliko perečih vprašanj, o katerih bi bila javna stvarna in temeljita razprava nujno potrebna.

M. K. v P. Zanima vas izvesti, zakaj prinaša »Učit. Tov.« šolskih vesti in notkamor sodijo po vašem mnenju, pač pa objavljajo nešolski listi. Za odgovor morate obrniti na drug naslov, mi ne vemo vzroka in povoda.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani

Naš denarni zavod

Ceslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. aprila 1917 K 121.176-1

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto 1/26. do 1/26. ure popoldne.

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKI

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3

je imela vlog koncem leta 1916 K 55,000.000-

hipotečnih in občinskih posojil „ 30,600.000-

rezervnega zaklada „ 1,500.000-

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5% izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

::: Najpripravnejša in najlepša darila za Novo leto :::

MLADINSKI SPISI,

ki jih je izdalo in založilo

„Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani“.

Cena vsaki knjigi, ki je lepo vezana in bogato ilustrirana, je s poštino vred le 1 K 30 vin.

„ZVONČEK“.

List s podobami za slovensko mladino.

::: ::: Letniki od III. do XVII. ::: :::

V navadni vezbi 6 K, elegantno vezan 7 K.

Vsi ti spisi se naročajo v „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani in v vsaki knjigotržnici.

Velesenj. učiteljstvo opozarjamo na zbirko pesmi, ki so izšle v „Učiteljski tiskarni“. To je lepa Engelbert Ganglova knjiga

„Moje obzorje“,

ki se dobiva po vseh knjigarnah, kakor tudi v „Učiteljski tiskarni“. Cena lično vezani knjigi je 3 K. Po pošti 20 h več.

Naj bi ne bilo učiteljice in ne učitelja, ki bi ne imel v svoji knjižnici te lepe knjige.